

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1903. Första Kammaren. N:o 24.

Lördagen den 14 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr statsrådet *von Friesen* aflämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående öfverlåtelse till landtförsvaret af f. d. kronofogdebostället Lilla Köpinge n:o 12, ett mantal, i Malmöhus län m. m.;

2:o) angående öfverlåtande till landtförsvaret af vissa delar af indragna militiebostället Broby n:o 1 i Södermanlands län;

3:o) angående understöd från allmänna indragningsstaten till arbetaren J. Granbergs änka Maria Eufrosyna Mattsdotter och son Emil Johannes Granberg;

4:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt kaptenen i Kronobergs regemente J. E. U. Theorin;

5:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt sjuksköterskan vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm Maria Larsdotter;

6:o) angående anvisande för år 1904 af anslag till utförande af provisoriska anordningar vid centralstationen och norra stationen i Stockholm;

7:o) angående pension åt förre nivellören O. H. L. Littkes änka;

8:o) angående pension åt fiskeriinspektören N. R. J. Lund-

bergs änka Abela Maria Lundberg, född Santesson, samt makarnes son Ivar Rudolf Kristoffer;

9:o) angående försäljning af en till förra pukslagarebostället Skepperöd n:o 1 i Malmöhus län hörande lägenhet;

10:o) angående pensioner för läraren vid institutet för blinda F. W. Lovall och gymnastikläraren J. E. Göransson;

11:o) angående pensioner för teckningslärarinnan E. J. Karlberg och vaktmästaren K. F. Englund; samt

12:o) angående folkskoleväsendet i Stockholm.

Justerades protokollet för den 7 i denna månad.

Anmäldes och bordlades statsutskottets utlåtanden:

n:o 5, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel, omfattande anslagen till landtförsvaret;

n:o 30, i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående personalen vid statens järnvägar;

n:o 31, i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för utvidgning och fördjupning af Albrektsunds kanal;

n:o 32, angående löneförbättring åt vaktmästaren vid justitieombudsmansexpeditionen; och

n:o 33, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af till förra militiebostället Wirshult n:o 1 och Kåls-hult n:o 1 i Kronobergs län hörande jordområden jämte hemmanet Wirshult n:o 1 tillhörig andel i vattenkraft;

lagutskottets utlåtanden:

n:o 38, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med för-

slag till lag om ändrad lydelse af 4 kap. 8 och 9 §§ strafflagen;

n:o 39, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:ts i fråga om lagfart å fång till tomt i municipalsamhälle eller köping m. m.;

n:o 40, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Konungen angående afskaffande af penninglotterier m. m.;

n:o 41, i anledning af väckta motioner om införande af lika rösträtt och proportionell valmetod vid val till stadsfullmäktige; äfvensom

Första Kammarens tillfälliga utskotts utlåtande n:o 3, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Konungen i fråga om tillsättande af ett nationalekonomiskt råd.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts den 13 mars 1903 å rikssalen afgifna svar i anledning af de utaf innevarande års riksdag antagna grundlagsändringar; och skulle det sammas innehåll meddelas Riksdagens kanslideputerade för att iakttagas vid riksdagsbeslutets uppsättande.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 26, till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 27, i anledning af väckta motioner om revision af lagen angående skydd mot yrkesfara m. m.;

n:o 28, i anledning af väckt motion om ändring af 15 § konkurslagen;

n:o 29, i anledning af väckta motioner om skrivelse till Konungen angående ändring i vissa delar af landstingsförordningen; samt

n:o 30, i anledning af väckt motion i fråga om skyldigheten att bidraga till organists aflöning.

Anställdes jämlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af bevillnings-utskottet i dess memorial n:o 11 föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å formalin i lösning skall bestämmas till 20 öre för kilogram, samt att tullen å formalin i fast form skall utgå med 20 procent af varans värde, äfvensom att i följd häraf i tulltaxan skall införas en så lydande rubrik:

Formalin:

i lösning.....	1 kilogram 0: 20
i fast form	100 kronor 20: —

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, afslagit såväl utskottets hemställan som den i ämnet väckta motionen.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 109;

Nej — 29.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerat och afsändt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, n:o 174, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 47 ja och 173 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 156 ja och 202 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af bevillnings-utskottet i dess memorial n:o 18, punkten 1, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å förhydnings-, press- och takpapp skall höjas till 4 öre för kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullen å förhydnings-, press- och takpapp skall bibehållas oförändrad.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 104;

Nej — 34.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokoll-utdrag, n:o 175, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 52 ja och 172 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 156 ja och 206 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af stats-utskottet i dess memorial n:o 27 föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må, i och för bildande, genom utbrytning af Enontekis och Juckasjärvi tingslag från Torneå domsaga samt Gellivare tingslag från Kalix domsaga, af en ny domsaga med benämning Gellivare domsaga, å ordinarie stat uppföra för häradshöfdingen i Gellivare domsaga:

lön	kronor	4,500: —	
tjänstgöringspenningar	»	1,800: —	
förvaltningskostnadsbidrag	»	1,000: —	7,300: —,
röstar			

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit att, i och för bildande, genom utbrytning af Enontekis och Juckasjärvi tingslag från Torneå domsaga samt Gellivare tingslag från Kalix domsaga, af en ny domsaga med benämning Gellivare domsaga, å ordinarie stat uppföra för häradshöfdingen i Gellivare domsaga:

lön	kronor	4,500: —	
tjänstgöringspenningar	»	1,800: —	
förvaltningskostnadsbidrag	»	500: —	6,800: —.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 115;

Nej — 21.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, n:o 176, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 51 ja och 172 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 166 ja och 193 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt 65 § riksdagsordningen omröstningen öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 1, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen, i enlighet med Första Kamrarnes beslut, må, med afslag å utskottets hemställan, bifalla Kungl. Maj:ts i förevarande ämne gjorda framställning och sålunda medgifva, att det under anslagstiteln »Öfverståhållare-

ämbetet» uppförda ordinarie anslag å 12,200 kronor till aflöning åt exekutionsbetjäningen i Stockholm höjes med 4,200 kronor, eller till 16,400 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har, i enlighet med Andra Kammarens beslut, Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke blifvit af Riksdagen bifallen.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 94.

Nej — 43.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, n:o 177, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 33 ja och 191 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 127 ja och 234 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 2, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som, i enlighet med Första Kammarens beslut och utskottets hemställan, vill, att herr M. F. Nyströms, angående ålderstillägg åt vissa vaktbetjante vid Stockholms centraltelegrafstation, afgifna motion icke må af Riksdagen bifallas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit motionen och sålunda

medgifvit, att följande vid Stockholms centraltelegrafstation anställda vaktbetjante af 1:a lönegraden, Carl Andersson, Lars Johan Högländer, Johan Conrad Gustafsson samt af 2:a lönegraden Jakob Johansson må berättigas att, under iakttagande i öfrigt af gällande villkor, beräkna ålderstillägg från den tidpunkt, de tillträdde de befattningar, som de vid 1902 års utgång innehade.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 33;

Nej — 103.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsänt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, n:o 178, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 93 ja och 129 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 126 ja och 232 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af statsutskottet i dess memorial n:o 28, punkten 3, föreslagna och af båda kamrarne godkända voterings-proposition:

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, från och med år 1904 höja reservationsanslaget till vaccinationens befrämjande med 4,500 kronor, eller från 10,500 kronor till 15,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i enlighet med Andra Kammarens beslut, afslagit Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 118;

Nej — 15.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, n:o 179, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 113 ja och 107 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 231 ja och 122 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Anställdes jämnlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af stats-utskottet i dess memorial n:o 28, punkten 5, föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, må, för anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring, på extra stat för år 1904 till arfvoden under åren 1903 och 1904 åt fyra inspektörer med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, anvisa 40,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1903 af tillgängliga medel utanordna 20,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i enlighet med Andra Kammarrens beslut och utskottets i ämnet gjorda hemställan, på det sätt bifallit Kungl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen, för anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring, på extra stat för år 1904 till arfvoden under år 1903 åt fyra och under 1904 åt två inspektörer med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, anvisat 30,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1903 af tillgängliga medel utanordna 20,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 91;

Nej — 45.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerad och afsändt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, n:o 180, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 46 ja och 176 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 137 ja och 221 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes jämlikt 65 § riksdagsordningen, omröstning öfver följande af bevillningsutskottet i dess memorial n:o 23 föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att de i nu gällande tulltaxa förekommande rubrikerna n:is 423—426 skola erhålla följande förändrade lydelse:

Metaller och ej specificerade arbeten däraf:

D. Koppar och däraf med zink, tenn eller annan oädel metall framställda legeringar, såsom mässing, brons, nysilfver, brianiametall m. fl.:

arbetad:

plåt:

valsad	1 kilogram	0: 10
hamrad, bockad, kupad, med upp- vikta kanter, försedd med hål eller på annat sätt bearbetad.....	100 kronor	10: —

stänger, valsade, dragna eller smidda:

af rund, fyrkantig eller sexkantig genomskärning, ej på annat sätt bearbetade	1 kilogram	0: 10
---	------------	-------

fasonerade (af annan än rund, fyr- kantig eller sexkantig genomskär- ning), ej på annat sätt bearbetade	1 kilogram	0: 35
spik öfver 25 mm. längd äfvensom bult.....	1 kilogram	0: 35

rör, valsade, dragna, hamrade eller
gjutna:

i raka längder, ej på annat sätt bearbetade.....	1 kilogram	0: 15
---	------------	-------

fasonerade, ornerade, afskurna i
ringar eller på annat sätt be-
arbetade; tullbehandlas såsom
Koppar: arbetad: andra arbeten

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, afslagit såväl utskottets hemställan som de i ämnet väckta motionerna.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 108;

Nej — 24.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, n:o 181, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 85 ja och 138 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 193 ja och 162 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Anställdes jämlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande af bevillningsutskottet i dess memorial n:o 24 föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen för elektriska maskinerna dynamomaskiner, elektromotorer och transformatorer eller delar däraf skall bestämmas till 20 procent af värdet, samt att i följd häraf i tulltaxan skall införas en så lydande rubrik:

*Elektriska maskinerna dynamomaskiner, elektro-
motorer och transformatorer eller delar däraf 100 kronor 20: —*

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, afslagit utskottets hemställan.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 99;

Nej — 31.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justeradt och afsändt till Andra Kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, n:o 182, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 63 ja och 160 nej, samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 162 ja och 191 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Vid förnyad föredragning af sammansatta bevillnings- och lagutskottets den 11 och 13 innevarande månad bordlagda utlåtande n:o 1, med anledning af väckta motioner angående beskattning af utlänningar för konserter och dramatiska eller andra föreställningar, biföll kammaren hvad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Vid förnyad föredragning af Första Kammarens tillfälliga utskotts den 11 och 13 i denna månad bordlagda utlåtande n:o 2, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förenkling i sättet för markegångsprisens bestämmande, biföll kammaren hvad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Vid förnyad föredragning af bankoutskottets den 10 och 11 innevarande mars bordlagda memorial n:o 4, om användande af bankovinsten för år 1902, biföll kammaren hvad utskottet i detta memorial hemställt.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran bankoutskottets under gårdagen bordlagda memorial n:is 5 och 6.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet aflämnade nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående öfverlåtelse till landtförsvaret af f. d. kronofogdebostället Lilla Köpinge n:o 12, ett mantal, i Malmöhus län, m. m.;

2:o) angående öfverlåtande till landtförsvaret af vissa delar af indragna militiebostället Broby n:o 1 i Södermanlands län;

3:o) angående understöd från allmänna indragningsstaten till arbetaren J. Granbergs änka Maria Eufrosyna Mattsdotter och son Emil Johannes Granberg;

4:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt kaptenen i Kronobergs regemente J. E. U. Theorin;

5:o) angående pension å allmänna indragningsstaten åt sjuksköterskan vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm Maria Larsdotter;

6:o) angående anvisande för år 1904 af anslag till utförande af provisoriska anordningar vid centralstationen och norra stationen i Stockholm;

7:o) angående pension åt förre nivellören O. H. L. Littkes änka;

8:o) angående pension åt fiskeriinspektören N. R. I. Lundbergs änka Abela Maria Lundberg, född Santesson, samt makarnes son Ivar Rudolf Kristoffer;

9:o) angående försäljning af en till förra pukslagarebostället Skepperöd n:o 1 i Malmöhus län hörande lägenhet;

10:o) angående pensioner för läraren vid institutet för blindas F. W. Lovall och gymnastikläraren J. E. Göransson; samt

11:o) angående pensioner för teckningslärarinnan E. J. Karlberg och vaktmästaren K. F. Englund.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts denna dag aflämnade nådiga proposition till Riksdagen angående folk-skoleväsendet i Stockholm.

Justerades åtta protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de ärenden, hvilka under dagen bordlagts första gången, skulle sättas främst på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 1,37 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
